

Plenum

Torsdag 12.3.2020 kl. 16.02—18.26

2.5. Muntlig fråga om tidpunkten för åtgärderna mot coronaviruset (Aki Lindén sd)

Muntligt spörsmål MFT 29/2020 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Lindén.

Debatt

16.36 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! Tartuntatautien torjunnassa kaikkein tärkeintä on oikeat toimenpiteet oikeaan aikaan. Siitä tässä on keskusteltu, vaikka tämä asia ei ole mielestäni poliittis-ideologinen. Norjassa on tällä hetkellä 489 tartunnan saanutta, Ruotsissa tämän päivän tilanne on 604, Tanskassa on 612. Suomi on nyt tällä hetkellä tilanteessa, jossa nämä maat olivat viikko sitten. Ne toimenpiteet, joita maan hallitus tänään on tehnyt, ovat sillä tavalla etupainotteisia, että vastaavana ajankohtana ei näissä meihin verrattavissa maissa oltu vielä tehty niitä toimenpiteitä. Tämä oikea-aikaisuus on erittäin tärkeää. Nostin itse silloin pääministerin ilmoituksessa 27. helmikuuta esille valmiuslain viimeisenä kohtana SDP:n ryhmäpuheenvuorossa. Myös siihen, niin kuin olemme kuulleet, on valmiutta. Seuraako hallitus näissä läheisissä naapurimaissa olevaa tilannetta ja sitä taustaa vasten arvioi toimenpiteiden oikea-aikaisuutta?

16.37 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä seuraamme, ja olemme yhteydessä meidän naapurimaihimme myös siitä, minkälaisia toimia Suomessa tehdään. Itse osallistuin tällä viikolla myös Eurooppa-neuvoston videokonferenssiin, joka kutsuttiin koolle ja jossa käsiteltiin tilannetta ja käsiteltiin kaikkien EU-maiden toimia. Käsittelimme laajasti myös tätä taloudellista näkökulmaa. Sen lisäksi, että meillä on tämä virus ja meille Suomeenkin on tulossa todennäköisesti epidemia, tällä on tietenkin vaikutusta myös talouteen ja yhteiskuntaan laajasti, ja myös tältä osin hallitus on varautunut.

16.38 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Paitsi Pohjoismaissa myös ympäri Eurooppaa viranomaiset tällä hetkellä yrittävät estää koronaviruksen leviämistä muun muassa rajoittamalla sairastuneita eristyksiin ja määräämällä karensseja ja rajoittamalla liikkumista ja sulkemalla myöskin kouluja ja päiväkoteja. Tässä ei ole enää kysymys siitä, että yritetään pelkästään seurata näitä tartuntaketjuja, vaan nimenomaan siitä, että nyt ostetaan aikaa terveydenhoitoketjuille. Nyt ostetaan aikaa meidän terveydenhuoltojärjestelmällemme, jotta se ei kuormittuisi liikaa eivätkä sen osat yhtä aikaa. [Satu Hasin välihuuto] Eikö nyt olisi aika Suomessakin tältä pohjalta nimenomaan tehdä lisää näitä rajaavia toimenpiteitä, jotta voidaan ostaa aikaa ja voidaan varmistua siitä, että meillä ei ta-

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

pahdu samaa kehitystä, joka on tapahtunut nyt muissa Pohjoismaissa? Meillä on se etu, että me voimme tällä hetkellä seurata näitten muitten maitten tilanteita ja ottaa siinä mielessä askelen edelle ja olla muita maita edellä. [Paavo Arhinmäki: Asiantuntijakansanedustaja juuri puhui!]

16.39 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin juuri teemme, näin juuri teemme. Hallitus on tänään neuvotteluissaan esittänyt toimenpiteitä; tänään kokoonnumme eduskuntaryhmien kanssa keskustelemaan vielä raskaammista toimenpiteistä. Arvioni ei ole tällä hetkellä se, että meidän pitäisi siirtyä valmiuslain käyttöön tai että meidän pitäisi laajasti laittaa yhteiskunnan toimintoja kiinni, mutta jos tilanne muuttuu, niin tähänkin on valmius. [Leena Meren välihuuto] Eli juuri tätä teemme: teemme toimia nyt, kun meillä siihen on vielä mahdollisuus. Mutta edelleen korostan sitä, että ei pidä lähteä myöskään kevyin perustein valmiuslain käyttöön eikä pidä lähteä kevyin perustein rajoittamaan ihmisten liikkumista tässä maassa vakavasti, ei pidä kevyin perustein sulkea kouluja ja päiväkoteja. Tällä on myös vaikutus yhteiskuntaan, ja meidän päättäjinä ja poliitikkoina pitää tehdä kokonaisarvio ja kokonaisharkinta, joka pohjautuu faktoihin ja asiantuntijoiden näkemyksiin, ja yhdessä käydä se keskustelu — ei juosta lehtiotsikoiden perässä eikä juosta minkään muunkaan [Puhemies koputtaa] yksittäisen tiedon perässä vaan tehdä tämä kokonaisharkinta huolellisesti yhdessä keskustellen. Sitä me nyt teemme.

16.40 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt kyllä hallitukselta odotetaan johtajuutta. Ratkaisuja ei pidä jättää yksittäisille ihmisille, vaan nyt tarvitaan hallitukselta ennakoivia toimenpiteitä, selkeää tiedotusta ja selkeitä ohjeita. Tänään kuulumme sen, että HUSin sydänlääkäri on sairaana ollut töissä ja altistanut ison osan omasta tiimistään ja on iso riski, että tämä leviää koko meidän HUSin sairaalaan.

Ihmiset ovat aivan tärkeästä syystä huolissaan, ja kysynkin nyt: mitä hallitus aikoo tehdä, [Paavo Arhinmäki: Kiuruhan juuri vastasi tähän!] minkälaisia toimia te aiotte tehdä, että meidän terveydenhuoltohenkilöstömme ei sairastu, jotta voidaan turvata terveydenhuolto?

Kysyn myöskin siitä, että kun monella meillä on läheisiä, isiä, äitejä, isoisia, isoäitejä, jotka ovat todella isossa riskissä sairastua, ja on aivan elintärkeä kysymys, miten me heitä suojelemme, niin minkälaiset ohjeet teillä on nyt ihmisille, Suomen kansalle ja terveydenhuollon henkilöstölle: Rajoitetaanko vanhustenhuollossa käyntejä? [Puhemies koputtaa] Jos käyntejä rajoitetaan, miten se apu ja tuki vanhuksille annetaan? Valtaosa helsinkiläisistä vanhuksista asuu yksin, ja he ovat todella huolissaan. Toivon, [Puhemies koputtaa] että tähän kansan huoleen vastataan [Paavo Arhinmäen välihuuto] eikä vähätellä pelkoja: annetaan selkeitä ohjeita, [Puhemies: No niin, ja aika on täynnä!] johdetaan tätä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Kiuru tulee kesken paikalle mutta on valmiina vastaamaan. — Olkaa hyvä.

16.42 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa puhemies, toivottavasti kuitenkin hyvällä asialla, koska myös muut terveysministerit Euroopassa halusivat tietää, mitä toimia täällä on tehty, ja siltä osin myöskin tuossa EU-perheessä meillä on tärkeä rooli — uskoin, että sota ei varmasti yhtä sotilasta kaipaa.

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

Ehkä nyt kuitenkin tuo tärkeä kysymys, jonka edustaja Sarkomaa nosti esiin, on nimenomaan se, millä tavalla me nyt puhumme siitä, miten meistä jokainen voi vaikuttaa tämän mahdollisen tulevan epidemian puhkeamiseen. Yksi tärkeä asia on se, että nämä riskiryhmät, joita ovat siis ihmiset, joilla on kansansairauksia, eli perussairaat ihmiset mutta myöskin ikäihmiset pitää suojata. Meistä jokainen voi tehdä toimia miettien, onko nyt sopiva aika vierailla esimerkiksi palveluasumisen puolella, voiko pitää yhteyttä muilla tavoin. Tällä tavalla voidaan mennä asiaan, mutta me olemme kyllä antaneet näille asumispalveluysiköille ja muille toimintalinjassa oleville hoitopaikoille ohjeistusta koko tämän matkan ajan, [Eduskunnasta: Kotihoitoon! — Puhemies koputtaa] ja tänään nimenomaan tuolla lehdistötilaisuudessa totesin, että tulemme antamaan myös vielä tarkempia ohjeita, jotta nämä varmasti ovat kunnossa. Olen samaa mieltä [Puhemies koputtaa] kuten edustaja Sarkomaaakin, että tässä me emme voi mokata kansakuntana.

16.43 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näihin kysymyksiin ja huoliin tänäänkin vastasimme hallituksen tiedotustilaisuudessa. Mitä tulee kysymyksen siitä, millä tavalla kansalaisten pitää toimia esimerkiksi suhteessa riskiryhmiin, niin hallitus kehottaa erityiseen varovaisuuteen — kun kyse on ikäihmisistä, kun kyse on perussairaista ihmisistä, niin erityisen suurta varovaisuutta pitää omassa toiminnassaan noudattaa, omissa lähikontakteissaan noudattaa. Silloin, jos on mitään oireita, ei pidä lähteä töihin, ei pidä lähteä päiväkoteihin, ei pidä lähteä kouluihin, eikä pidä myöskään tavata esimerkiksi iäkkäitä isovanhempia silloin, jos vaikka lapsenlapsella on oireita. Eli erityisen suurta varovaisuutta nyt jokaisen kansalaisen pitää noudattaa ja omassa käyttäytymisessään pitää harkita, miten voimme suojella heitä, jotka ovat haavoittuvassa asemassa.

Juuri näihin huoliin tänäänkin vastasimme ja juuri näistä asioista annoimme ohjeistusta, ja tietenkin tässä terveydenhuollon viranomaiset, henkilökunta ovat niitä asiantuntijatahoja, joihin mekin nojaamme. [Sari Sarkomaa: Kysymys kuului, mitä tehdään!]

16.44 Jari Koskela ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Pekonen tässä arvioi, että 35 prosenttia kansasta tulisi sairastumaan ensimmäisessä aallossa tähän koronavirukseen, [Paavo Arhinmäki: Ei ensimmäisessä vaan koko aikana!] ja huippu on arvioitu tuonne kesä—heinäkuulle. Varsinaisen lääkkeen puuttuessa varsinkin huonompikuntoisten potilaiden elintoimintoja pyritään pitämään yllä lähinnä happihoidolla, jolloin hapenkulutus tulee kasvamaan dramaattisesti. Nykyisin muun muassa terveyskeskuksissa säilytetään vain muutamia pulloja. Ne tulevat loppumaan heti potilasmäärien kasvaessa. Puhtaita lääkehappipulloja ei ole riittävästi, ja kuljetusmatkat ovat satoja kilometrejä. Edullista happea tuottavat happigeneraattorit ovat maailmalla yleisesti käytössä, ja Suomessakin on yksi sairaalakäytössä. Viranomaisten byrokratia on käytännössä kuitenkin estänyt happigeneraattoreiden käytön Suomen sairaaloissa. Jo asennettujenkin laitteiden käyttöönotto on kielletty. Mitä hallitus aikoo tehdä elintärkeän happihuollon turvaamiseksi ja happigeneraattoreiden käyttöluvan saamiseksi? Aikaa on vähän. [Ilkka Kanerva: Tämä on kyllä hyvä kysymys! — Jukka Gustafsson: Ensimmäinen järkevä kysymys!]

16.45 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Happilaitteiden saatavuus varmasti on yksi keskeinen kysymys silloin, kun me arvioimme toimintakykyämme kentällä. Sairaalat ovat varautuneet siihen, että osa meidän

Punkt i protokollet PR 22/2020 rd

kansalaisistamme tulee sairastumaan tavalla, joka vaatii myöskin tehohoitoa. Tehohoidon yhteydessä käytetään sellaisia laitteita, joita ei tietenkään normaalioloissa käytettäisi kovin paljon, ja jos epidemia puhkeaa, niin silloin tietenkin myös tarve on suurempaa. Olemme varautuneet tällä nykykapasiteetilla toimimaan mutta myös toimimaan silloin, kun kysyntä olisi niin suurta, että joutuisimme vaihtamaan esimerkiksi leikkaussaleja tehohoitopaikoiksi. Tähän kaikkeen tällä hetkellä terveysviranomaiset ovat varautuneet kaikissa sairaanhoitopiireissä, ja tätä varautumistyötä on tehty jo nämä alkukuuauudet. [Sebastian Tynkkynen: Vastaus!] Kukaan ei tietenkään tiedä, millä tavalla meillä tullaan Suomessa [Jari Koskela: Vapautetaanko happigeneraattorit vai ei?] pääsemään tämän mahdollisen puhkeavan epidemian läpi, mutta [Puhemies koputtaa] kaikki tehdään, mitä suinkin vain voidaan.